

ديارى قەرداغى

ھونەر تا چەند پەيۋەستدارە بە بېرىارەكانى پىشت مىزو كورسىيەۋە؟ يان پىرسىيارىكە بەشىۋەيەكى تر، ئەگەر بېرىارەكانى پىشت مىزو كورسىيە دەسلەت نەبىت، چى لە ھونەر دىت؟ رەنگە يەككىكى تر ئەم پىرسىيارە ۋەھا لىبكات (ئەم دووانە تا چەند لىكئالون، چەند بۇ يەكتر سوودمەندن؟) چەندىن پىرسىيارى ھاوشىۋەي لەمەو ناۋەپۇكى ئەم جۆرە پىرسىيارانە بەگىشتى جىگى لىدووان و نووسىنە. ئەدى بەپاست پىۋىستى ھونەرە يان پىۋىستى بەرژەۋەندىي خودكەسىيە بۇ گەيشتن بە كاسىيەك كە رەنگىت لە رىگەي مۇئەھلاتەكانى خۇيانەۋە نەتوانن پىي بگەن؟ باشتىر و روونتر بلىم: دەبىت ۋەزىفەي كەسى داھىنەرى ھونەرى چى بىت لەۋەي پۇستىك ۋەرىگىت؟ باشە پىرسىيارىك، ئايا ئىمە بۇ ئەۋە پۇستى ھونەرى ۋەردەگرىن تا كالى ھونەرى و كەمدەستىي خۇمان ساغ بگەينەۋە؟ من لەم قسانەمدا رووى دەم بۇ ناۋىكى دىارىكارا ۋ كەسانىكى مەنى نابەم بەم دىاردەيە، چونكە دەزانم دواي ئەۋانىش مەملەكەت پىرە لە خەلكى ھاوشىۋەي ئەۋان و ئەم بازىنەيە بەردەۋامە، بەلكو ئەۋەي مەبەستە لە بوونى دىاردەكە قسە بگەم، خۇ گەر وىستىم تۋانچ و رەخنى شەخسىم بىت بۇ ئەۋ پۇست بەدەستانە، ئەۋا لەم گۆشەيەۋە ھىچ كات نووسىنى ھونەرىم ناخەمە بەر دىدەيان، لەۋەش دلىام كە زۆرىنەيان يان لىي تىناگەن يا كاتى مۇتالايان نىيەۋە ناشىانەۋىت، بەلكو ھەموو ئەۋ ئەبەدە خواروخچانەيان كە لە رىگەي ئەۋ پۇستە جىاجىيانەۋە بەريان دەكەۋىت و لەسەر نزمترىن ئاستى تىگەيشتن بەدەكرىن و دەنوسرىن و دەكرىن بە بابەتى رۇژنامەۋانى. ئەۋە بۇ نووسەرە تورەبوۋەكانى ئەم نىشتمانە جىدەھىلم كە بە فىلى دوورن لە دىيائى ھونەرو ھونەرمەندىش نىن، بەلكو ھونەردۇست و

ئىنساندۆستىن و چىڭبىن بۇ شتى جوان و پاك. ئەگەر بە گرىمانەيەك ئىش بىكەين بلىين با تا يەك سالى رەبەق ھەرچى دەرگاي رىكخراو و سەندىكاي تايبەت بە ھونەر ھەيە دابخىتە ئەو پۇستانەشى كە سىپىرداۋن بۇ خزمەتەكانى دىنئاي ھونەر وەك سەرۆكى ھونەرمەندان و راۋىژكارى ھونەرىيەكان پشووئەك بەدن و لەكار وەلابدرين بە شىۋەيەكى كاتى، ئىنجا لەو سالەدا تەماشاي داھاتى ھونەرىيە ھونەرمەندان بىرئىت بزانرى چى لە ھاۋكىشەكە دەگۆرپت؟ ئايا ئەو دەمانەي دەيان ھونەرمەندى گەنج و لىھاتوو لە سىستەمى ئىشكردنى موئەسسەسەو دامەزراۋە ھونەرىيەكان قالىسدەين، ئىتر ئەوان بىدەنگ و مەنفىن لە كارى ھونەرى؟ ئايا نەمانبىنى ھەموو ئەو شاكارە ھونەرىيەكانى كە كراۋن لە مەيدانى ھونەرى كوردىدا لە كەسانىكەۋە چرۆيان كىردو سەۋزىۋون و چەپلەباران كران، كە كەمترىن بەركەۋتەيان بە سولتەي سىياسى و عەسكەرى و پىشەيى ئەم ولاتەۋە ھەبوو؟ ئەي ھەموو ئەو ھونەرە بەرزانەي كە بە خودگىرفان و دەخىلەي خىزان و مال و مندال و شەۋنخونى و عەزابى زۇر گران، قايمىتر و بە شەخسىيەتر نەبوون لە ھەموو ئەو كەرنەقالە ھونەرىيەكانى كە پارەي قاروونى بۇ تەخشان و پەخشان دەرگا و كرا؟ دەي كەۋاتە عىللەتى ئەم دەرە لەكوئىدايە؟ چ عەقلىكە ئەم سىستەماتىزە دەھىلئىتەۋە بەم نەزم و نەھجە، چ بىدەنگىيەكە ھاژمە ھوژى ئەمانەي زىاد كىردوۋە؟ ئەي بۇ نەماندى ھونەرىكى بەرز، كە لە پەنجەكانى دەستى بەنى ئادەم نەترازا، كەچى بىنا و ساختمانە تايبەتەكانى بە ھونەر و ژوورە شەخسىيەكانى كەسە پۇستوەرگرتوۋەكانى ھونەر لە كوردستاندا لە ژوورى ئەندام كۆنگرىسەكانى ئەمريكا كەمتر نىيە وەللا.

دوا قسەي ئەم باسەم بەو سەرلەقاندنە پىر نارەزايىەي (مەمەد ھەسەنئىن ھەيكەل)ى گەۋرە رۆژنامەۋانى مىسر و جىھان دەھىنمەۋە، كە پىرى بوو لە ھىكەت و پەند .ئەۋىش پاش گەرانەۋەيان لەگەل سەرۆك ناسر لە داۋەتئىكاندا بۇ سۆقىيەت، سەرۆك ناسر موژدەي ئەۋەي دايە ھەيكەل و لەنىۋ ئاپۇراي كاربەدەست و ۋەزىرەكانىدا وتى (دەتكەمە ۋەزىرى رۆشنىبىرى). ھەيكەلىش وتى: (ھەيف كە سەرۆكەكەم تا ئىستاش وا تىگەيشتوۋە، كە پۇستى ۋەزىرىيە لە ئىشەكەم گەۋرەترە)..